Zespół Szkół Muzycznych
im. Oskara Kolberga
w Radomiu
ul. 25 Czerwca 70

Program nauczania w specjalności instrumentalistyka, specjalizacja: gra na flecie

dla uczniów
Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia (cykl sześcioletni, cykl czteroletni) oraz
Szkoły Muzycznej II stopnia (cykl sześcioletn*i)*

Autor: Anna Włodarska-Szetela

I Podstawa prawna.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz.U. 2023 poz. 1754)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. 2023 poz. 1012).

II Ogólna koncepcja programu nauczania

W związku z reformą szkolnictwa artystycznego konieczne stało się zmodyfikowanie programów nauczania i dostosowanie ich do nowo powstałej podstawy programowej.

Zgodnie z nową podstawą programową efekty kształcenia opisane są w kategoriach wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych uczniów. W zreformowanej szkole zdecydowanie większy nacisk położony jest na rozwój kompetencji społecznych. Służy temu szereg metod wspomagających rozwój muzykowania uczniów w zespole.

Zmodyfikowany program ukierunkowany jest na indywidualizację kształcenia. Naukę gry na flecie można rozpocząć w różnym wieku i na różnym etapie kształcenia w szkole muzycznej. W związku z tym do szkoły II stopnia przychodzą uczniowie o rożnym stopniu zaawansowania w grze. Zdarzają się również osoby, które zaczynają grać na instrumencie dopiero w szkole średniej. Ważne jest, aby pedagog umiejętnie

dobierał i stopniował zadania do wykonania i zwrócił uwagę w szczególności na dostosowanie ich do stopnia zaawansowania i możliwości uczniów. Zakłada się, że pierwsze 2 lata nauki w szkole II st. służą wyrównaniu kompetencji, są to tzw. „klasy wyrównawcze"

Forma programu jest otwarta. Treści nauczania , jak również sposoby ich realizacji zostały uogólnione - przedstawiają zestaw zagadnień nauki gry na flecie do przerobienia w ciągu całego cyklu nauczania. Od pedagoga zależy umiejętne rozplanowanie zadań i stopniowanie ich tak, aby były one ze sobą powiązane w pewien logiczny ciąg. Dzięki temu nauczyciel obserwując rozwój swojego podopiecznego, może zaproponować mu zadania np. o większym stopniu trudności i tym samym stymulować umiejętnie jego rozwój.

Do programu dołączony jest załącznik stanowiący obudowę programu, w którym opisane są formy zaliczenia oraz minimum programowe przewidziane na każdy rok nauki.

III Cele edukacyjne

1. Doskonalenie gry na instrumencie

Uczeń rozwija i utrwala umiejętności gry na instrumencie.

2. Umiejętność samodzielnej pracy

Uczeń odpowiedzialnie wykorzystuje czas przeznaczony na pracę z instrumentem. Przygotowuje i wykonuje dzieła muzyczne zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej.

3. Przygotowanie do aktywnego udziału w życiu muzycznym

Uczeń występuje publicznie jako solista i kameralista. Posiada umiejętność pracy w zespole. Jest świadomym odbiorcą sztuki.

4. Posługiwanie się dostępną techniką informacyjną i komunikacyjną

Uczeń wykorzystuje technikę informacyjną i komunikacyjną wspomagającą proces kształcenia i własnego rozwoju artystycznego.

IV Wymagania szczegółowe i opis sposobu ich realizacji

1. Doskonalenie gry na instrumencie

Uczeń:

- zna historię, budowę i odmiany instrumentu: flet, flet piccolo, flet altowy;

- udoskonala znane techniki oddechu, zna budowę aparatu oddechowego;

- zna sposoby rozgrywania się (ćwiczenia oddechowe, ćwiczenia emisji dźwięku i biegłości palcowej);

- świadomie pracuje nad prawidłową intonacją;

- zna i stosuje nowe środki wyrazu w zakresie dynamiki i barwy dźwięku;

- świadomie posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką i agogiką;

- rozwinął technikę palcową w stopniu umożliwiającym mu wykonywanie utworów o charakterze wirtuozowskim;

- czyta nuty *a vista*;

- świadomie wykorzystuje różne sposoby zapamiętywania materiału nutowego;

- wykonuje wybrane fragmenty partii orkiestrowych.

Sposoby realizacji celu:

- nauka gry na flecie piccolo
- w miarę możliwości nauka gry na flecie altowym, lub zapoznanie ucznia z jego budową, brzmieniem poprzez podsunięcie mu odpowiedniej literatury, materiałów audio i video
- zaproponowanie odpowiednich materiałów do poszerzenia wiedzy z zakresu historii i budowy instrumentu
- ćwiczenia oddechowe ze spirometrem i workiem
- zapoznanie z anatomią i fizyką oddechu
- ciągła kontrola oddechu, prawidłowego przepływu powietrza oraz pracy mięśni brzucha i przepony podczas gry
- rozpoczynanie zajęć od ćwiczeń wstępnych mających na celu zarówno rozruszanie aparatu gry, jak i kształtowanie konkretnych elementów warsztatu, niezbędnych do profesjonalnej gry (tzw. „rozgrzewka")
- nieustanna kontrola intonacji będąca priorytetem w procesie nauczania: uświadomienie uczniowi wzajemnych zależności między czystą intonacyjnie grą a prawidłowo ukształtowanym warsztatem, które są charakterystyczne dla gry na instrumentach dętych
- praca nad dynamiką: kształtowanie umiejętności gry na poszczególnych poziomach dynamicznych (piano, mezzoforte, forte) oraz ich różnicowania- początkowo na pojedynczych dźwiękach, a następnie w ramach struktur melodycznych
- praca nad biegłością poprzez: wykształcenie nawyku frazowania, ćwiczenie sposobami różnicującymi rytm i artykulację, przerobienie odpowiedniej ilości repertuaru o charakterze wirtuozowskim (gamy, etiudy, utwory)
- wprowadzenie i doskonalenie techniki podwójnego i potrójnego staccato
- zapoznanie z alternatywnymi technikami wydobywania dźwięku stosowanymi w muzyce współczesnej (takimi jak, np. frulato, dwudźwięki, alikwoty, śpiewanie i granie, granie na klapach, i in.)

- praca nad „świadomością" gry – bardzo ważnym zadaniem nauczyciela w szkole II stopnia jest dopilnowanie aby uczeń był świadomy procesów, które zachodzą podczas gry na instrumencie, umiał je kontrolować
- minimalizowanie znaczenia pamięci manualnej na korzyść innych rodzajów pamięci, uczenie się na pamięć utworów „bez instrumentu"
- nauka i ćwiczenie a vista polegające na rozpoczęciu czytania nut od sprawnego, rytmicznego odczytania tekstu nutowego bez instrumentu z „akompaniamentem" pulsu
- doskonalenie czytania nut a vista poprzez grę w duecie z nauczycielem
- zapoznanie ucznia z partiami solowymi fletu w najpopularniejszych utworach muzyki symfonicznej; omówienie standardów wykonawczych tych partii, uświadomienie konieczności nieustannej systematycznej pracy nad nimi, pierwsze próby ich wykonania
- przygotowanie do gry w szkolnej orkiestrze symfonicznej

2. Umiejętność samodzielnej pracy

Uczeń:

- zna i przestrzega podstawowych warunków higieny pracy (przewietrzone pomieszczenie, odpowiednie oświetlenie, prawidłowe ustawienie pulpitu);

- organizuje i realizuje systematyczne ćwiczenie poszczególnych elementów według wskazówek nauczyciela;

- w grze wykazuje się kreatywnością, muzykalnością i wrażliwością artystyczną;

- rozumie przebieg frazy muzycznej;

- łączy i wykorzystuje wiedzę teoretyczną w pracy nad samodzielnym przygotowaniem utworu;

- kontroluje i analizuje własną grę podczas ćwiczenia;

- posiada wiedzę teoretyczną na temat cech stylów i form muzycznych (koncert, sonata, suita, miniatura, temat z wariacjami), wspomagającą prawidłową interpretację utworów;

- poszerza wiedzę na temat literatury przeznaczonej na flet, w tym kompozycji napisanych współcześnie .

Sposoby realizacji celu:

- poinformowanie ucznia i jego rodziców o wszystkich możliwych negatywnych skutkach zdrowotnych gry na flecie, jakie mogą wyniknąć z nieprzestrzegania podstawowych zasad higieny pracy i nieprawidłowego wydobywania dźwięku, takich jak: skrzywienia i zwyrodnienia kręgosłupa, pogorszenie jakości wzroku, i in.
- nieustanna kontrola postawy ucznia podczas gry i ciągłe przypominanie na czym polega zdrowa i higieniczna praca w domu
- zwracanie uwagi na znaczenie ogólnej sprawności fizycznej dla gry na instrumencie dętym - zachęcanie do uprawiania sportu jako aktywności zwiększającej wydolność układu oddechowego oraz zapobiegającej powstawaniu zwyrodnień układu kostnego (tzw. „ruch przeciwstawny")
- nagradzanie systematycznej, samodzielnej pracy oceną na semestr i śródsemestr
- troska o kreatywną postawę ucznia podczas lekcji, zachęcanie do podejmowania własnych działań i aktywnego uczestniczenia w zajęciach
- praca nad frazowaniem i artykulacją
- praca nad interpretacją utworów; wprowadzenie pojęcia rubato
- zachęcanie do słuchania nagrań utworów literatury fletowej, porównywanie wykonań
- rozwijanie muzykalności i wrażliwości muzycznej, zwracanie uwagi na ekspresję
- odnoszenie każdego przerabianego utworu do epoki w której powstał i przybliżanie uczniowi charakterystycznych cech danego stylu; ważne aby uczeń potrafił skojarzyć styl muzyczny z odpowiadającymi mu w danej epoce tendencjami w architekturze, sztuce, literaturze, nauce, obyczajach

- przygotowywanie i wykonywanie repertuaru muzyki współczesnej wymagającego znajomości alternatywnych technik wydobycia dźwięku
- praca nad nowym repertuarem zawsze poprzedzana analizą formy muzycznej

3. Przygotowanie do aktywnego udziału w życiu muzycznym

Uczeń:

- posiada niezbędne umiejętności swobodnej prezentacji scenicznej (koncentrację i pokonanie tremy, właściwą ocenę warunków akustycznych sali i dostosowanie do niej sposobu gry);

- potrafi zróżnicować role - jako solista i kameralista;

- kompetentnie i kreatywnie realizuje zadania artystyczne, powierzone mu w grze zespołowej;

- na bieżąco śledzi wydarzenia kulturalne i bierze w nich udział, dobierając je pod kątem wykonywanego programu, wykonawców i wskazówek nauczyciela;

- kształtuje własne poglądy, słuchając i porównując różne interpretacje dzieł muzycznych.

Sposoby realizacji celu:

- organizowanie audycji klasowych
- występy na koncertach szkolnych i poza szkołą
- udzielanie wsparcia psychologicznego uczniom odczuwającym silną tremę
- występy w zespołach kameralnych
- przedstawienie najważniejszych zagadnień gry zespołowej i sposobów pracy nad nimi (intonacja, wspólna artykulacja, wspólne brzmienie, frazowanie,

proporcje) poprzez grę w duecie z nauczycielem i pracę e w jednorodnych zespołach kameralnych

- motywowanie do prowadzenia własnej, kreatywnej działalności muzycznej poza szkołą (a także wspieranie ucznia w prowadzeniu tej działalności)
- informowanie ucznia o ciekawych wydarzeniach kulturalnych związanych z grą na flecie (solo, kameralnych i symfonicznych) i nakłanianie go do wzięcia w nich udziału

4. Posługiwanie się dostępną techniką informacyjną i komunikacyjną

Uczeń:

- samodzielnie wyszukuje, wybiera i analizuje dostępne informacje z zakresu przedmiotu głównego oraz przedmiotów ogólnomuzycznych;

- potrafi obsługiwać sprzęt elektroniczny i rejestrować swoją grę w celu dokonania analizy i krytycznej oceny.

Sposoby realizacji celu:

- zlecanie zadań polegających na odnajdowaniu w internecie nagrań utworów, wykonań i koncertów i innych informacji dotyczących gry
- kontaktowanie się z uczniami drogą elektroniczną
- zlecanie przepisywania i opracowywania brakujących materiałów nutowych za pomocą dostępnych edytorów
- nagrywane lekcji, występów, prób w celu dokonania analizy własnej gry
- pomoc w przygotowaniu materiałów promocyjnych audio i video (nagrania na konkursy, kursy mistrzowskie)

V Opis osiągnięć ucznia na zakończenie II etapu edukacyjnego

WSPÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA PO ZAKOŃCZENIU NAUKI W SZKOLE MUZYCZNEJ II STOPNIA

Uczeń:

1. - szanuje dziedzictwo kulturowe własnego i innych narodów;
2. przestrzega zasad kultury i etyki, prawa autorskiego oraz innych aktów prawnych związanych z ochroną dóbr kultury;
3. zna historię dziedziny artystycznej, w obszarze której działa;
4. posiada wiedzę niezbędną do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w dziedzinie artystycznej, którą reprezentuje;
5. zna związki między swoją i innymi dziedzinami sztuki;
6. aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym;
7. prezentuje swoje dokonania;
8. kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną;
9. potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
10. realizuje indywidualnie i zespołowo zadania i projekty artystyczne w zakresie wyuczonej specjalności;
11. pracuje w zespole w ramach przydzielonych zadań, biorąc współodpowiedzialność za efekt końcowy wspólnej pracy;
12. nawiązuje kontakty i współpracuje z muzykami zespołu;
13. buduje relacje oparte na zaufaniu;
14. prezentuje aktywną postawę w działaniu;

15. potrafi organizować swoją pracę;
16. konsekwentnie dąży do celu;
17. przewiduje skutki podejmowanych działań;
18. stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem;
19. aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
20. wyszukuje, dokonuje wyboru i oceny informacji zawartych w różnych tekstach kultury;
21. wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną w realizacji zadań artystycznych do pogłębienia wiedzy i doskonalenia umiejętności;
22. pracuje nad własnym rozwojem artystycznym i zawodowym;
23. potrafi świadomie określić swoje możliwości;

EFEKTY KSZTAŁCENIA PO ZAKOŃCZENIU NAUKI W SZKOLE MUZYCZNEJ II STOPNIA NA KIERUNKU INSTRUMENTALISTYKA

Uczeń:

1. - posługuje się techniką gry, pozwalającą na wykonanie dzieł muzycznych różnych epok i stylów w muzyce solowej, kameralnej i orkiestrowej;
2. właściwie interpretuje dzieło muzyczne pod kierunkiem pedagoga;
3. czyta nuty *a vista* w stopniu wystarczającym do odczytania i wykonania utworu;
4. samodzielnie opracowuje utwory o małym stopniu trudności;
5. łączy i wykorzystuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów ogólnomuzycznych;

6. **samodzielnie wyszukuje, dokonuje wyboru i oceny informacji z zakresu przedmiotów ogólnomuzycznych, m.in. wykorzystując technologię informacyjną i komunikacyjną;**
7. **potrafi opanować pamięciowo utwory ze swojego repertuaru;**
8. **posiada niezbędne kompetencje do występów publicznych;**
9. **publicznie prezentuje przygotowany program artystyczny w grze solowej i zespołowej;**
10. **przygotowuje fragmenty partii orkiestrowych lub partii akompaniamentu;**
11. **gra na fortepianie w zakresie elementarnym;**
12. **aktywnie uczestniczy w kulturze, a w szczególności w różnych formach życia muzycznego.**

VI Formy sprawdzania osiągnięć ucznia

Najważniejsze kryteria oceny to:

- stopień spełnienia wymagań edukacyjnych w danym roku nauki (postępy w zdobywaniu umiejętności technicznych, muzycznych),
- pilność i systematyczność ucznia w nauce,
- jakość wykonań artystycznych
- stopień przygotowywania się ucznia do zajęć
- aktywność podczas zajęć
- aktywność artystyczna: czynny udział w koncertach i konkursach

Podstawowe formy sprawdzania osiągnięć to:

- **egzamin**
- **przesłuchanie semestralne**
- **przesłuchanie śródsemestralne**

Formą sprawdzenia osiągnięć ucznia są również:

- popisy: audycje klasowe, sekcyjne, szkolne, pozaszkolne, koncerty

- przesłuchania CEA o różnym zasięgu,
- konkursy (szkolne, regionalne, ogólnopolskie, międzynarodowe)

Szczegółowe zasady oceniania uczniów określa Wewnątrzszkolny System Oceniania (WSO).

VII Wskazówki metodyczne

- w pracy nad poszczególnymi elementami „warsztatu" warto opierać się na szkołach gry oraz opracowaniach flecistów francuskich i amerykańskich
- warto wprowadzić pomocne akcesoria pozwalające uczniom ćwiczyć oddech i zadęcie , np. spirometr i worek anestezjologiczny, i in.
- każdą lekcję rozpoczynamy od ćwiczeń warsztatowych, służących „rozruszaniu" aparatu gry i pracy nad konkretnymi elementami „warsztatu"
- na każdej lekcji poświęcamy kilka minut (3-5) na naukę gry a'vista; bardzo dobre efekty daje gra a vista w duecie z nauczycielem
- naukę i doskonalenie gry z nut można rozpoczynać od czytania tekstu nutowego bez instrumentu: polega to na wybijaniu pulsu ołówkiem (początkowo z towarzyszeniem metronomu) i jednoczesnym rytmicznym mówieniu dźwięków solmizacją
- nieodzownym i niezmiernie ważnym elementem jest prezentacja przez nauczyciela omawianych zagadnień i granie w duecie z uczniem
- należy zwrócić uwagę na atrakcyjny dla ucznia dobór repertuaru i zachować odpowiednie proporcje między materiałem ćwiczeniowym, na którym uczeń zdobywa umiejętności wykonawcze i materiałem „repertuarowym", na którym uczeń przyswaja sobie obok umiejętności technicznych także umiejętności interpretacyjno – wykonawcze.
- nowy materiał nauczania powinien bazować na umiejętnościach już zdobytych oraz ostrożnie wprowadzać nowe elementy techniczne, pozwalające na rozwój ucznia

- aby nakłonić ucznia do samokontroli i samooceny można - zamiast dawania gotowych „recept" - zadawać mu pytania: „co byś w takiej sytuacji zrobił?", „jak oceniasz swoje wykonanie?"...itp.
- bardzo szczegółowo omawiamy pracę domową i sposób jej realizacji, analizujemy w jaki sposób należy ćwiczyć w domu
- można zaproponować uczniowi, aby: zadania do wykonania w domu, sposoby ćwiczenia, wzorce i klucze do grania gam, nowe chwyty oraz wskazówki interpretacyjne zapisywane były w zeszycie; najlepiej aby był cienki to zeszyt w pięciolinię;
- stopniowo, w miarę rozwoju i zaawansowania umiejętności ucznia pozostawia mu się coraz więcej swobody w sposobach pracy nad zadanym materiałem.
- **ćwiczenia techniczne – gamy:** we wszystkich tonacjach, grane szesnastkami, ze stopniowaniem tempa
  - majorowe i minorowe
  - pasaże toniczne, dominaty septymowe i czterodźwięki zmniejszone
  - „ornametyka": progresje trójkowe i czwórkowe
  - interwały: tercje , kwarty, i kwinty
  - gama chromatyczna
  - gama całotonowa
- aby osiągnąć maksymalny poziom umiejętności, uczeń powinien korzystać z wszelkich form pozaszkolnego dokształcania - różnego rodzaju lekcji otwartych, kursów mistrzowskich, warsztatów kameralnych czy orkiestrowych.

VIII Warunki niezbędne do realizacji programu

- sala z dobrą akustyką i właściwym oświetleniem, pulpit, lustro, pianino
- instrument dobrej jakości
- biblioteka szkolna zaopatrzona w odpowiedni repertuar nutowy (w miarę możliwości aktualizowany o nowe utwory literatury fletowej) oraz publikacje metodyczne

- w miarę możliwości szkoły: aparatura umożliwiająca nagrywanie i odtwarzanie nagrań
- możliwość dostępu do internetu w szkole lub w domu

Program przeznaczony jest do realizacji na **lekcjach indywidualnych**. Ta forma pracy umożliwia dostosowanie właściwych metod, środków i doboru stosownych materiałów nauczania do indywidualnych zdolności i możliwości ucznia.

ZAŁĄCZNIK

WYMAGANIA EDUKACYJNE

SZKOŁA MUZYCZNA II STOPNIA

Poniższy zestaw wymagań sformułowany został dla uczniów, którzy mają ukończony pełny cykl gry na flecie - jako instrumencie głównym – w szkole muzycznej I stopnia. Zdarza się, że niektórzy zaczynają grę na flecie później, w trakcie toku nauki w szkole I stopnia lub nawet dopiero w szkole II stopnia. W takich przypadkach o wymaganiach edukacyjnych decyduje nauczyciel indywidualnie. Zakłada się, że pierwsze dwie klasy szkoły II stopnia powinny wystarczyć na wyrównanie kompetencji uczniów. W tym czasie można także opierać się na *„PROGRAMIE NAUCZANIA – flet, pierwszy etap edukacyjny w ZSM w Radomiu.*

Klasa I cyklu 6-letniego

Minimum wymagań programowych

- gamy do trzech znaków, wykonywane z pamięci non-legato i legato, szesnastkami, tempo wolne
  - majorowe i minorowe (harmoniczne)
  - pasaże: toniczne, dominatowe septymowe - w ton. dur, czterodźwięki zmniejszone - w ton. moll
  - „ornamentyka": progresje trójkowe, czwórkowe (zarówno w gamach i jak i pasażach), tercje (tylko w gamach dur i moll harmonicznych)
- 10 ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne
- 2 części sonaty lub innego utworu cyklicznego
- jedna z części koncertu
- utwór dowolny
- 3 duety.

Forma zaliczenia

- przesłuchanie semestralne (na zakończenie I semestru): przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub jedna część koncertu
  - utwór dowolny

- przesłuchanie śródsemestralne (zwane „egzaminem technicznym"):

  - gamy i pasaże do dwóch znaków wraz z ornamentyką „losowane"
  - cztery etiudy bądź utwory solowe zawierające różne problemy techniczne
  - utwór czytany a'vista

- egzamin promocyjny: przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub jedna część koncertu
  - utwór dowolny
  - gamy z trzema znakami wraz z ornamentyką „losowane"

Klasa II cyklu 6-letniego

Minimum wymagań programowych

- gamy do czterech znaków , wykonywane z pamięci non-legato i legato, szesnastkami, tempo wolne
  - majorowe i minorowe (harmoniczne)

- pasaże: toniczne, dominatowe septymowe - w ton. dur, czterodźwięki zmniejszone - w ton. moll)
- „ornamentyka": progresje trójkowe, czwórkowe (zarówno w gamach i jak i pasażach), tercje (w gamach dur i moll harmonicznych)
- gama chromatyczna

- 20 ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne
- 2 części sonaty lub innego utworu cyklicznego
- jedna z części koncertu
- utwór dowolny
- 3 duety.

Forma zaliczenia

- przesłuchanie semestralne (na zakończenie I semestru): przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego jedna część koncertu
  - utwór dowolny

- przesłuchanie śródsemestralne (zwane „egzaminem technicznym"):

  - gamy i pasaże do trzech znaków wraz z ornamentyką „losowane"
  - cztery etiudy bądź utwory solowe zawierające różne problemy techniczne
  - utwór czytany a'vista

- egzamin promocyjny: przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub jedna część koncertu
  - utwór dowolny
  - gamy z czterema znakami wraz z ornamentyką „losowane"

Klasa III cyklu 6-letniego/ Klasa I cyklu 4-letniego

Minimum wymagań programowych

- gamy do pięciu znaków, wykonywane z pamięci non-legato i legato, szesnastkami, tempo umiarkowane
  - majorowe i minorowe (harmoniczne)
  - pasaże: toniczne, dominatowe septymowe - w ton. dur, czterodźwięki zmniejszone - w ton. moll)
  - „ornamentyka": progresje trójkowe, czwórkowe (zarówno w gamach i jak i pasażach), tercje (w gamach dur i moll harmonicznych)
  - gama chromatyczna
- 20 ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
- 2 części sonaty lub innego utworu cyklicznego
- jedna z części koncertu
- utwór dowolny
- 3 duety.

Forma zaliczenia

- przesłuchanie semestralne (na zakończenie I semestru): przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub jedna część koncertu

- utwór dowolny

- przesłuchanie śródsemestralne (zwane „egzaminem technicznym"):

  - gamy i pasaże do czterech znaków wraz z ornamentyką „losowane"
  - cztery etiudy bądź utwory solowe zawierające różne problemy techniczne
  - utwór czytany a'vista

- egzamin promocyjny: przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub jedna część koncertu
  - utwór dowolny
  - gamy z pięcioma znakami wraz z ornamentyką „losowane"

Klasa IV cyklu 6-letniego/ Klasa II cyklu 4-letniego

Minimum wymagań programowych

- gamy we wszystkich tonacjach, wykonywane z pamięci non-legato i legato, szesnastkami, tempo umiarkowane
  - majorowe i minorowe (harmoniczne)
  - pasaże: toniczne, dominatowe septymowe - w ton. dur, czterodźwięki zmniejszone - w ton. moll)
  - „ornamentyka": progresje trójkowe, czwórkowe (zarówno w gamach i jak i pasażach), tercje (w gamach dur i moll harmonicznych) i kwarty (tylko w gamach dur)
  - gama chromatyczna
- 20 ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne
- 2 części sonaty lub innego utworu cyklicznego
- jedna z części koncertu
- utwór dowolny
- 3 duety.

Forma zaliczenia

- przesłuchanie semestralne (na zakończenie I semestru): przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub część koncertu
  - utwór dowolny

- przesłuchanie śródsemestralne (zwane „egzaminem technicznym"):

  - gamy i pasaże do pięciu znaków wraz z ornamentyką „losowane"
  - cztery etiudy bądź utwory solowe zawierające różne problemy techniczne
  - utwór czytany a'vista

- egzamin promocyjny: przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub część koncertu
  - utwór dowolny
  - gamy z sześcioma znakami wraz z ornamentyką „losowane"

Klasa V cyklu 6-letniego/ Klasa III cyklu 4-letniego

Minimum wymagań programowych

- gamy we wszystkich tonacjach, wykonywane z pamięci non-legato i legato, szesnastkami, tempo umiarkowane
  - majorowe i minorowe (harmoniczne),
  - pasaże: toniczne, dominatowe septymowe - w ton. dur, czterodźwięki zmniejszone - w ton. moll)
  - „ornamentyka": progresje trójkowe, czwórkowe (zarówno w gamach i jak i pasażach), tercje (w gamach dur i moll harmonicznych) i kwarty (tylko w gamach dur)
  - gama chromatyczna
  - gama całotonowa
- 20 ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne
- 2 części sonaty lub innego utworu cyklicznego
- jedna z części koncert
- utwór dowolny
- 3 duety.

Forma zaliczenia

- przesłuchanie semestralne (na zakończenie I semestru): przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub część koncertu
  - utwór dowolny

- przesłuchanie śródsemestralne (zwane „egzaminem technicznym"):

  - gamy i pasaże do sześciu znaków wraz z ornamentyką „losowane"
  - cztery etiudy bądź utwory solowe zawierające różne problemy techniczne
  - utwór czytany a'vista

- egzamin promocyjny: przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci

  - 2 części utworu cyklicznego lub część koncertu
  - utwór dowolny
  - gamy z siedmioma znakami wraz z ornamentyką „losowane"

Klasa VI cyklu 6-letniego/ Klasa IV cyklu 4-letniego

Minimum wymagań programowych

- gamy we wszystkich tonacjach, wykonywane z pamięci non-legato i legato, szesnastkami, tempo umiarkowane
  - majorowe i minorowe harmoniczne
  - pasaże: toniczne, dominatowe septymowe - w ton. dur, czterodźwięki zmniejszone - w ton. moll)
  - „ornamentyka": progresje trójkowe, czwórkowe (zarówno w gamach i jak i pasażach), tercje (w gamach dur i moll), kwarty (tylko w gamach dur)
  - gama chromatyczna
- 20 ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne
- forma cykliczna w całości
- 1 część koncertu
- utwór dowolny
- 3 duety.

Forma zaliczenia
Ocenę za I semestr oraz na zakończenie klasy VI wystawia nauczyciel przedmiotu głównego.

Recital dyplomowy: - minimum dwie formy cykliczne (forma sonatowa /suita / koncert / wariacje) i utwór dowolny. Przynajmniej jedna pozycja wykonana z pamięci.